

Hallintopalvelut vastuualue

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Lausunto Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalle koskien Lahden seudun liikenteen tasataksa- ja kustannusjakoselvitystä**Lausunnon antaja**

Heinolan kaupunginhallitus

ProsessiosoiteHeinolan kaupunginhallitus
PL 1001
18101 Heinola
kirjaamo(a)heinola.fi**Heinola ja Lahden seudun tasataksa- ja kustannustenjakomalli**

Lahden seudun liikenteen (LSL) toiminta-alueella on valmisteltu tasataksa- ja kustannustenjakoselvitys, jonka tavoitteena on selkeyttää lippujärjestelmää, parantaa joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja sujuvoittaa matkustamista koko Päijät-Hämeen alueella. Samalla tavoitteena on uudistaa kuntien välinen kustannustenjakoa vastaamaan paremmin todellista matkustusta ja palvelutasoa. Selvityksessä esitetty tasataksa yksinkertaistaa lippujen hinnoittelua ja tukee pidempien matkojen kasvua, mikä edistää matkaketjujen toimivuutta erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa työssäkäynnissä. Uusi kustannustenjakomalli ja tasataksa ovat merkittäviä askeleita alueen saavutettavuuden, kilpailukyvyyn ja kestäväen kehityksen vahvistamiseksi.

Heinola suhtautuu myönteisesti Lahden seudun joukkoliikenteen tasataksa- ja kustannustenjakomalliin (vaihtoehto VE A) kehittämiseen ja haluaa korostaa seuraavia näkökulmia:

1. Yhtenäinen maakunnallinen tasataksa

Heinola kannattaa tasataksamallin käyttöönottoa, koska se yksinkertaistaa lippujärjestelmää ja tekee joukkoliikenteen käytöstä houkuttelevampaa erityisesti satunnaisille ja pidempimatkaisille käyttäjille. Tasataksan selkeys ja hallinnollinen helppous tukevat Heinolan tavoitteita parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta ja käytettävyyttä.

Hallintopalvelut vastuualue**2. Joukkoliikenteen tilan kohentaminen ja matkaketjut**

Tasataksa edistää pidempien matkojen, kuten Heinola–Lahti-välin, käyttöä (+21 % matkustajamäärä). Heinola korostaa, että joukkoliikenteen ja erityisesti matkaketjujen kehittäminen on keskeistä koko Päijät-Hämeen kehittymiselle. Heinola muistuttaa, että Päijät-Häme on jo nyt osa pääkaupunkiseudun laajentunutta työssäkäyntialuetta. Laadukkaat ja saumattomat matkaketjut Lahdesta pääkaupunkiseudulle, esimerkiksi junayhteyksien kautta, ovat elintärkeitä alueen elinvoimalle, liikkuvuudelle ja työvoiman saatavuudelle. Hyvä joukkoliikenneverkko lisää alueen veto- ja pitovoimaa muuttuvassa väestö- ja työmarkkinatilanteessa.

3. Nousumäärien lisääminen

Vaikka kokonaisnousumäärien odotetaan laskevan hienoisesti (-1,2 %), Heinolalle keskeistä on, että pitkät matkat lisääntyvät, mikä tukee Heinolan asemaa saavutettavana osana seudullista ja valtakunnallista liikenneverkkoa. Tämä parantaa palvelutasoja myös Heinolan ja muiden kehyskuntien alueilla.

4. Taloudellisten voimavarojen kohdentaminen asiakastarpeiden mukaisesti

Heinola pitää tärkeänä, että uusi kustannustenjakomalli perustuu todelliseen matkustukseen (ml. monipaikkaisuuteen) eikä enää kuntalaisuuteen, koska maksutapojen kehitys vähentää kuntalaisuustiedon saatavuutta. Mallin on oltava läpinäkyvä, oikeudenmukainen ja kannustettava palvelutason parantamiseen kaikissa maakunnan kunnissa.

5. Valtionosuuden hyödyntäminen tehokkaasti

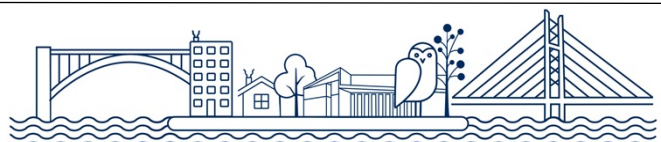
Heinola esittää, että valtionosuudesta 100 % käytetään joukkoliikenteen pohjarahoitukseen. Tämä tukee maakunnallisen verkoston kehittymistä ja turvaa rahoituksen myös pienemmille kunnille, mahdollistaen kattavan ja yhtenäisen joukkoliikenteen palvelutason koko alueelle.

6. Ilmastonäkökulma ja kestävä kehitys

Heinola korostaa joukkoliikenteen kehittämisen merkitystä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja kestävä kehityksen edistämisessä. Tasataksa edistää pidempiä joukkoliikennematkoja ja vähentää henkilöautoliikenteen määrää, mikä puolestaan vähentää liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä ja parantaa liikenneturvallisuutta. Tämä on linjassa niin kansallisten ilmastotavoitteiden kuin Päijät-Hämeen hiilineutraaliustavoitteiden kanssa.

7. Kustannusvaikutukset ja vaihtoehtojen arviointi

Heinola tiedostaa, että kunnan maksuosuus voi kasvaa tasataksan myötä. Tästä huolimatta Heinola kannattaa VE A tasataksavaihtoehtoa, sillä se tukee koko seudun kattavaa joukkoliikennejärjestelmää ja mahdollistaa matkaketjujen kehittämisen myös haja-asutusalueilta keskuksiin ja edelleen pääkaupunkiseudulle. Muut tasataksa- ja vyöhykevaihtoehdot ovat epäoikeudenmukaisia ja jopa haitallisia koko seudun liikenteen rakenteelle ja erityisesti haja-asutusalueiden liikkumismahdollisuuksille.

Hallintopalvelut vastuualue

Heinola kannattaa tasataksan käyttöönottoa ja uuden kustannustenjakomallin kehittämistä. Heinola korostaa, että mallien tulee tukea koko Päijät-Hämeen työvoiman liikkuvuutta, elinvoimaa ja saavutettavuutta, edistää kestävästä kehitystä sekä mahdollistaa saumattomat matkaketjut pääkaupunkiseudulle. Tasataksa ja kustannustenjaon uudistaminen tukevat koko maakunnan kilpailukykyä, ilmastotavoitteita ja pitkän aikavälin hyvinvointia.

SWOT-analyysi – Tasataksa ja joukkoliikenteen kehittäminen Päijät-Hämeessä**Vahvuudet**

- Selkeä ja helppokäyttöinen lippujärjestelmä lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta.
- Matkaketjujen parantuminen tukee työvoiman liikkuvuutta ja elinvoimaa.
- Pidempien joukkoliikennematkojen osuuden kasvu vähentää yksityisautoilua ja päästöjä.
- Maakunnan sisäinen saavutettavuus paranee ja tukee alueellista tasapainoa.
- Valtionosuuden 100 % käyttö pohjarahoitukseen vakauttaa rahoituspohjaa.

Heikkoudet

- Lyhyiden matkojen joukkoliikenteen käyttö voi vähentyä hinnoittelumuutoksen seurauksena.
- Kehyskuntien maksuosuuksien kasvu voi herättää vastustusta.
- Pieni nousumäärien kokonaisvähenemä mahdollinen siirtymävaiheessa.
- Haja-asutusalueiden palvelutason ylläpitäminen vaatii erillistoimia.

Mahdollisuudet

- Maakunnallinen kilpailukyky kasvaa suhteessa pääkaupunkiseutuun parantuneiden matkaketjujen ansiosta.
- Vahvistaa Päijät-Hämeen asemaa osana pääkaupunkiseudun työssäkäyntialuetta.
- Tukee hiilineutraalisuustavoitteita ja kestävästä kehityksen ohjelmia.
- Edistää työvoiman saatavuutta ja liikkuvuutta.
- Parantaa haja-asutusalueiden saavutettavuutta, jos palvelutaso pidetään riittävänä.

Uhat

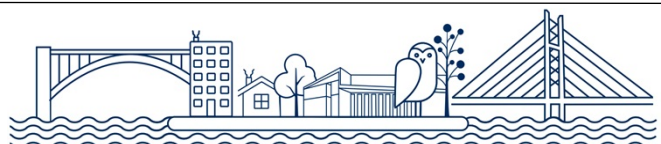
- Muutokset voivat aiheuttaa lyhytaikaista epävarmuutta matkustajakäyttäytymisessä.
- Kuntien rahoituspaineet voivat johtaa ristiriitoihin kustannustenjaossa.
- Mahdollinen joukkoliikenteen käytön lasku kaupunkikeskuksissa lyhyillä matkoilla.
- Kilpailu henkilöautoilun ja muiden liikkumismuotojen kanssa pysyy kireänä.

Maakunnallinen kilpailuetuanalyysi (Sinisen meren strategia)**Nykyinen kilpailukenttä**

- Pirstaleinen lippujärjestelmä vaikeuttaa matkaketjujen sujuvuutta.
- Kuntakohtainen kustannustenjako lisää hallinnollista taakkaa.
- Liikenne- ja palvelutasot epätasaisia maakunnan sisällä.
- Pääkaupunkiseudulle suuntautuvien matkaketjujen katkonaista kehittämistä.

Uusi kilpailuetuasema

- Yhtenäinen tasataksa tekee joukkoliikenteestä helppokäyttöisen ja kilpailukykyisen vaihtoehdon.
- Saumattomat matkaketjut Heinolasta ja muualta Päijät-Hämeestä pääkaupunkiseudulle.
- Joukkoliikenteen houkuttelevuus kasvaa erityisesti pitkän matkan matkustajille.

Hallintopalvelut vastuualue

- Valtionosuus tukee koko verkoston rahoitusta ilman kuntien keskinäistä kilpailua.
- Hiilineutraalisuus ja kestävyys korostuvat, houkutellen asukkaita ja yrityksiä alueelle.

Heinolan kaupunginhallitus

Heinolan kaupunki

PL 1001, 18101 Heinola

p. +358 849 30

p. +358 3 849 30 (vaihde)

etunimi.sukunimi@heinola.fi, kirjaamo@heinola.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

